

Existují omezené informace o vzdělávacím prostředí

Existuje nedostatek informací o tom, jak klíčové osoby zodpovědné za vzdělávání chápou pojem vzdělávací prostředí. Informace, které jsou v současnosti k dispozici, pocházejí z výzkumu žáků, ředitelů škol a rodičů v průběhu mezinárodních studií (např. PISA). Výjimkou je projekt rychlých šetření realizovaný Ústavem pro informace ve vzdělávání, jehož prostřednictvím jsou sbírány názory ředitelů škol na různé jevy. Neexistuje sběr informací od žáků, který by mapoval jejich postoj k učení a hodnocení. Informace o názorech žáků na klima ve škole, jejich zapojení, motivaci a spolupráci by mohly být klíčovými informacemi pro stanovení politiky a zaměření výzkumu k určení vztahu mezi výkonem žáka a mnohými kvalitativními aspekty práce školy. Je vysoce pravděpodobné, že sebevědomí a motivování žáci budou chtít dále studovat a dále se vzdělávat v průběhu celého života. Názory žáků na vzdělávací prostředí mohou být doplněny názory učitelů a rodičů. To by mohlo zahrnout i názory učitelů na chování a disciplínu ve třídě a názory rodičů na spolupráci se školou a učiteli.

Není možné monitorovat výsledky žáků v čase a porovnávat školy

V současnosti vzhledem k absenci národních dat o výsledcích žáků není možné monitorovat změny ve výkonu žáka v čase. Jedinými trendy, které jsou k dispozici, jsou data získaná z mezinárodních výzkumů. Schopnost analyzovat výstupy v čase je aspekt, který je třeba vzít v úvahu při přípravě národních standardizovaných testů. To bude vyžadovat stabilní, důvěryhodnou banku testů, aby se daly porovnávat výsledky testů v jednotlivých letech s tím, že obtížnost testů se nebude meziročně lišit. Také by měla být zvažována možnost dlouhodobě sledovat výkony žáků (např. konkrétní skupiny žáků) v českém jazyce, v cizím jazyce a v matematice v 5. a 9. ročníku a při ukončování středního vzdělávání.

Další problém se týká porovnávání výstupů žáků napříč školami. V současnosti vláda zvažuje zveřejnění výsledků standardizovaného testování v 5. a 9. ročnících na úrovni školy, jakmile budou výsledky k dispozici. Nicméně, jak bylo uvedeno dříve, nejsou k dispozici informace o socioekonomickém kontextu školy (nebo charakteristika žákovské populace školy). To znamená, že výsledky dané školy by byly zveřejněny bez jakéhokoli odkazu na kontext školy. Taková praxe může výrazně zkreslit informace o efektivnosti školy, protože průměrné výsledky nereflektují přidanou hodnotu vzdělávání v dané škole. Také není možné v tomto stadiu využít prostého agregovaného sumativního hodnocení žáků učiteli (např. klasifikace na konci pololetí) a použít je jako měřítko výkonu školy, kraje a systému, protože zde je třeba brát v úvahu i důslednost a spravedlnost známkování různými učiteli. Rozdíly mezi školami a v čase mohou prostě ukazovat jenom na rozdílné způsoby klasifikace, ale ne skutečné rozdíly ve výkonech žáků. Dochází k tomu, protože neexistují jasná pravidla k zajištění konsistentního hodnocení žáků učiteli v rámci jedné školy ani mezi školami (viz kapitola 3).

Monitorování na úrovni krajů a obcí čelí výrazným výzvám

Existují výrazné rozdíly v tom, jak kraje monitorují své vzdělávací systémy. Staví na datech shromážděných na národní úrovni a na srovnávání krajů, které jsou součástí národního hodnocení. Také kraje jsou limitovány neexistencí dat o výkonech žáků. Některé kraje se snaží vyrovnat tento nedostatek tím, že vyvíjením vlastní standardizované testy, jako je tomu v případě Moravskoslezského kraje (testy pro žáky 10. a 12. ročníků, zadávané ve spolupráci s Ostravskou univerzitou). Kraje výrazně spoléhají na externí hodnocení prováděné ČŠI, které se vyznačuje konsistencí v hodnocení kvality škol